

FINANČNI RAČUNI SLOVENIJE

Četrtna informacija maj 2009

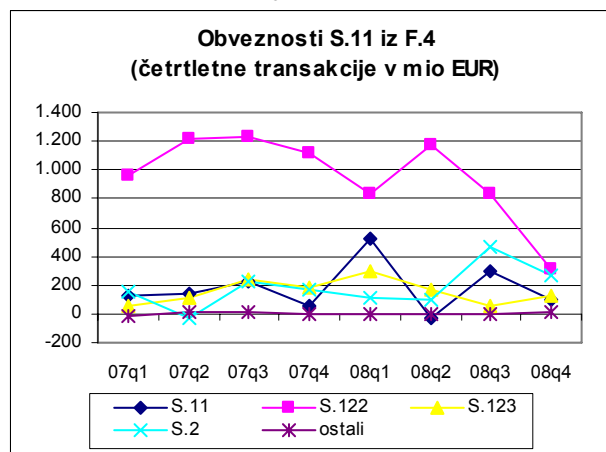
2008q4

S.11 Nefinančne družbe

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec leta 2008 znašala 46 mrd EUR in so se glede na konec leta 2007 povečala za 461 mio EUR. Največ naložb so imele v delnice in drug lastniški kapital (40%), največ znotraj lastnega sektorja (73%). Naložbe so se glede na konec leta 2007 zmanjšale za 1,2 mrd EUR oz. 6% (od tega je bilo za 1,5 mrd EUR naložb in dokapitalizacij ter za 2,7 mrd EUR negativnih donosov iz tržnih delnic). Druge terjatve so predstavljale 37% finančnih sredstev, predvsem iz trgovinskih kreditov in predujmov (84%), od tega 54% v okviru lastnega sektorja ter 36% do tujine. V letu 2008 so se druge terjatve povečale za 853 mio EUR oz. 5%. V zadnjem četrtnju 2008 je prišlo do zmanjšanja komercialnih kreditov za 604 mio EUR, predvsem do tujine (povezano s padcem izvoza).

Obveznosti nefinančnih družb so konec leta 2008 znašale 87,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2007 zmanjšale za 976 mio EUR oz. 1%. Najpomembnejši vir financiranja so predstavljale obveznosti iz delnic in drugega lastniškega kapitala (41%). V letu 2008 so se predvsem zaradi znižanja vrednosti tržnih delnic zmanjšale za 7,5 mrd EUR oz. 17%. Največji lastniki so bili nefinančne družbe (38%), gospodinjstva (22%), tujina (17%) in država (16%). Posojila so predstavljala 38% obveznosti in so se v letu 2008 povečala za 5,8 mrd EUR oz. 21% (v letu 2007 za 6,4 mrd EUR). Nefinančne družbe so imele najeta posojila pri bankah (62%), v tujini (15%), pri nefinančnih družbah (10%) in drugih finančnih posrednikih (9%). Nefinančne družbe so v zadnjem četrtnju 2008 najele le še za 835 mio EUR posojil (oz. 15% celotnega povečanja posojil v letu 2008), od tega pri bankah samo za 311 mio EUR, kar

predstavlja le 10% najetih posojil pri bankah v letu 2008. Druge obveznosti so predstavljale 20% obveznosti, predvsem iz trgovinskih kreditov in predujmov (77%), od tega največ do nefinančnih družb (58%). V zadnjem četrtnju 2008 so se komercialni krediti zmanjšali za 477 mio EUR, predvsem do tujine (povezano s padcem uvoza).

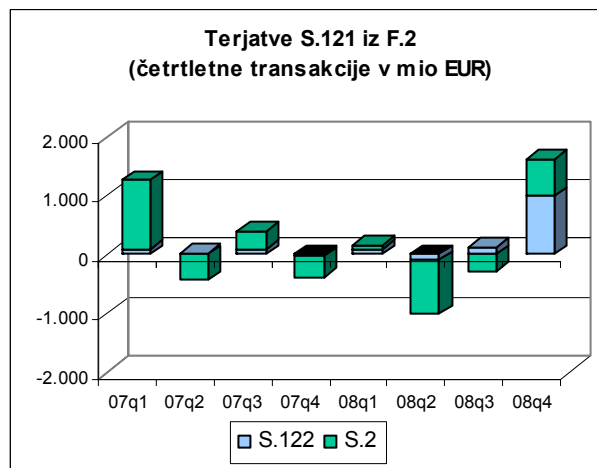
Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je konec leta 2008 znašal 41 mrd EUR in se je v letu 2008 zmanjšal za 1,4 mrd EUR oz. 3%. Zmanjšanje primanjkljaja je posledica neto učinka negativnih donosov (-6,3 mrd EUR), ki izboljšujejo pozicijo nefinančnih družb, in najema posojil (5 mrd EUR). Medsebojne terjatve in obveznosti nefinančnih družb so konec leta 2008 predstavljale 57% finančnih sredstev in 30% obveznosti nefinančnih družb.

S.121 Centralna banka

Finančna sredstva centralne banke so konec leta 2008 znašala 6,9 mrd EUR in so se v letu 2008 povečala za 819 mio EUR oz. 14%. Centralna banka je imela največ finančnih sredstev naloženih v dolžniške vrednostne papirje (60%) in vloge (36%). V letu 2008 so se naložbe v dolžniške vrednostne papirje povečale za 229 mio EUR oz. 6%. Konec leta 2008 je imela centralna banka 98% naložb v tuje dolžniške vrednostne papirje (največ v EMU 65%) in 2% naložb v dolžniške vrednostne papirje države, pri čemer so se naložbe v vrednostne papirje v zadnjem četrtnju 2008 zmanjšale za 757 mio EUR. Vloge so se v letu 2008 povečale za 620 mio EUR oz. 33%, pri čemer se je delež vlog v tujini zmanjšal iz 91% na 50%, delež vlog pri bankah pa povečal iz 8% na 50%. V zadnjem četrtnju 2008 so se vloge pri bankah povečale za 978 mio EUR zaradi povečanega zagotavljanja likvidnosti bančnega sistema. Največ vlog v tujini je bilo naloženih v vloge EMU (71%).

Obveznosti centralne banke so konec leta 2008 znašale 6,5 mrd EUR in so se v letu 2008 povečale za 814 mio EUR oz. 14%. Obveznosti iz naslova gotovine in vlog so predstavljale 90% vseh obveznosti, in sicer 62% do tujine (predvsem obveznosti do Evrosistema (TARGET)) in 21% do bank. Znesek izdane gotovine je v prvem polletju 2008 ostal skoraj nespremenjen in je znašal 519 mio EUR, v

tretjem četrtnju 2008 se je zmanjšal za 148 mio EUR, v zadnjem četrtnju 2008 pa povečal za 432 mio EUR. Obveznosti iz vlog so se v letu 2008 povečale za 553 mio EUR oz. 12%, kar je predvsem posledica povečanja vlog bank, zlasti v zadnjem četrtnju 2008 (za 370 mio EUR), ko so se povečali depoziti bank čez noč.

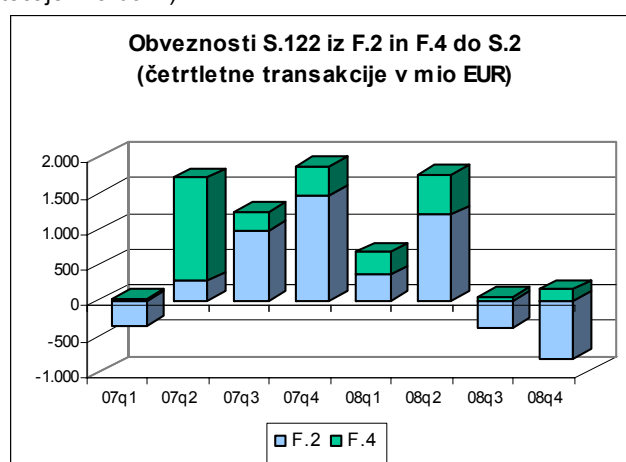

S.122 Druge denarne finančne institucije

Finančna sredstva bank so konec leta 2008 znašala 48,7 mrd EUR in so se v letu 2008 povečala za 5,3 mrd EUR oz. 12%. Največji del naložb so predstavljala dana posojila s 74%, pri čemer so banke največ posojale nefinančnim družbam (57%) in gospodinjstvom (22%). V letu 2008 so se posojila povečala za 6 mrd EUR, kar predstavlja 68% povečanja v letu 2007, pri čemer je v drugi polovici leta 2008 upadla dinamika posojanja, zlasti nefinančnim družbam in tujini. V zadnjem četrletju 2008 so se povečala dana posojila v okviru lastnega sektorja za 456 mio EUR. Naložbe v dolžniške vrednostne papirje so konec leta 2008 predstavljale 14% vseh naložb, pri čemer je bilo največ naložb v tuje dolžniške vrednostne papirje (55%) in v državne vrednostne papirje (28%). V prvem polletju 2008 so se naložbe v vrednostne papirje povečale za 169 mio EUR, v drugem polletju 2008 pa zmanjšale za 445 mio EUR (največ iz naslova zapadlih vrednostnih papirjev). Gotovina in vloge so konec leta 2008 predstavljale 8% naložb in so se v prvem polletju 2008 povečale za 452 mio EUR, v drugem polletju pa zmanjšale (predvsem vloge v EMU) za 568 mio EUR.

Obveznosti bank so konec leta 2008 znašale 47,3 mrd EUR in so se v letu 2008 povečale za 4,9 mrd EUR oz. 12%. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejeete vloge s 60%, in sicer so imela največ vlog gospodinjstva (47%), tujina (23%, gre predvsem za vloge bank iz EMU) in nefinančne družbe (13%). V prvem polletju 2008 so se vloge povečale za 2,5 mrd EUR, v drugem polletju 2008 pa le za 298 mio EUR, pri čemer so se vloge tujine zmanjšale, povečale pa vloge centralne banke. Vloge gospodinjstev so se v letu 2008 povečale za 1,1 mrd EUR, kar predstavlja enak porast kot v letu 2007. Najeta posojila

so predstavljala 26% obveznosti in so se v letu 2008 povečala za 1,8 mrd EUR, pri čemer so banke najemale posojila večinoma v tujini (87%, od tega 81% v državah EMU). V letu 2008 je financiranje iz tujine preko vlog in posojil (1,4 mrd EUR) doseglo le 32% financiranja v letu 2007, kar pomeni, da je prišlo do bistvenega zmanjšanja možnosti tovrstnega financiranja. Kapital bank je konec leta 2008 predstavljal 8% vseh obveznosti, in sicer so bili največji lastniki tujina (36%), država (24%) in nefinančne družbe (23%). V letu 2008 so se obveznosti iz delnic, ki ne kotirajo, povečale za 295 mio EUR (predvsem posledica prevrednotenja kapitala v prvem četrletju 2008 in dokapitalizacij v drugi polovici 2008), obveznosti iz delnic, ki kotirajo, pa zmanjšale za 307 mio EUR (posledica padca tečajev na borzi).

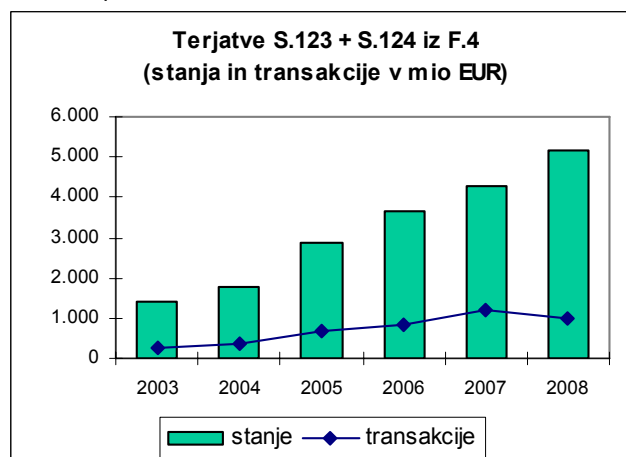

S.123 + S.124 Drugi finančni posredniki

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec leta 2008 znašala 9,7 mrd EUR in so se v letu 2008 zmanjšala za 2,2 mrd EUR oz. 18% (v zadnjem četrletju 2008 za 1 mrd EUR). Največji del naložb so predstavljala dana posojila (53%, 36% konec leta 2007), pri čemer so največ posojali nefinančnim družbam (59%) in gospodinjstvom (25%). Obseg sklenjenih poslov je v letu 2008 znašal 1 mrd EUR (v letu 2007 1,2 mrd EUR), vendar je bilo v zadnjem četrletju 2008 sklenjenih samo za 139 mio EUR poslov, kar kaže na umirjanje rasti posojil. Sledile so naložbe v delnice in drug lastniški kapital (33%, 48% konec leta 2007), največ v nefinančnih družbah (49%) in v tujini (32%). V letu 2008 so se naložbe zmanjšale za 2,5 mrd EUR oz. 44%, predvsem zaradi zmanjšanja vrednosti naložb v tržnih delnicah.

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so konec leta 2008 znašale 10,6 mrd EUR in so se v letu 2008 zmanjšale za 1,1 mrd EUR oz. 10%. Obveznosti iz delnic in drugega lastniškega kapitala so predstavljale 31% vseh obveznosti (48% konec leta 2007). V letu 2008 so se zmanjšale za 2,4 mrd EUR oz. 42%, in sicer iz naslova vrednostnih in drugih sprememb (2,1 mrd EUR) ter neto odlivov iz vzajemnih skladov (317 mio EUR). Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile delnice/enote investicijskih skladov (51%), od tega 58% v lasti gospodinjstev.

Obveznosti iz posojil so predstavljale 66% vseh obveznosti (48% konec leta 2007). Najeta so bila v tujini (57%) in pri bankah (36%), pri čemer gre pretežno za najeta posojila leasing podjetij. Obseg najetih posojil se je v letu 2008 povečal za 1,4 mrd EUR (v letu 2007 1,5 mrd EUR), vendar je bilo v zadnjem četrletju 2008 sklenjenih samo za 146 mio EUR poslov.

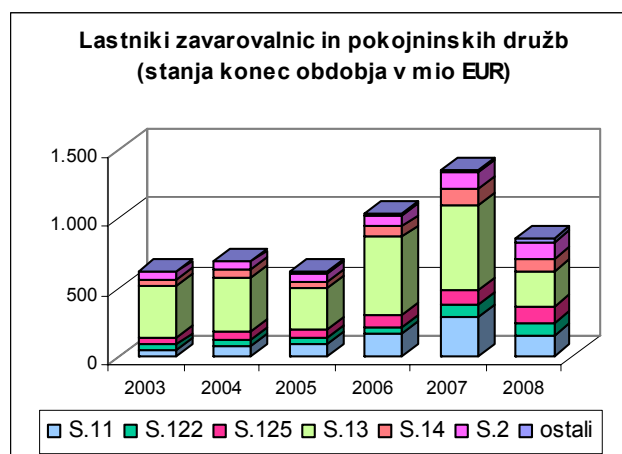

S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi

Finančna sredstva zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec leta 2008 znašala 5,9 mrd EUR in so se v letu 2008 zmanjšala za 41 mio EUR. Največji delež so predstavljale naložbe v dolžniške vrednostne papirje (55%), ki so se v letu 2008 povečale za 120 mio EUR oz. 4%. Največ teh naložb so imeli v državne (42%) in tuje (42%) dolžniške vrednostne papirje. Naložbe v delnice in drug lastniški kapital so se kljub neto nakupom v višini 290 mio EUR zmanjšale za 431 mio EUR oz. 23% in so konec leta 2008 predstavljale 24% finančnih sredstev (konec leta 2007 31%). Največ naložb so imeli v tuje delnice in drug lastniški kapital (36%), sledile so naložbe v sektor drugih finančnih posrednikov (24%) in nefinančnih družb (17%).

Obveznosti zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec leta 2008 znašale 5,9 mrd EUR in so se v letu 2008 zmanjšale za 103 mio EUR. Največji delež obveznosti so predstavljale zavarovalno tehnične rezervacije (67%), ki so se v letu 2008 povečale za 271 mio EUR oz. 7%. V strukturi je znašal delež rezervacij iz življenjskega zavarovanja 41%, iz pokojninskega zavarovanja 23%, delež drugih tehničnih rezervacij pa 36%. Obveznosti iz delnic in drugega lastniškega kapitala so konec leta 2008 znašale 1,6 mrd EUR in so se v letu 2008 zmanjšale za 439 mio EUR oz. 22%, pretežno iz naslova zmanjšanja

obveznosti iz tržnih delnic v zadnjem četrtletju 2008 (-578 mio EUR). Med celotnimi obveznostmi iz delnic in drugega lastniškega kapitala so 751 mio EUR oz. 47% predstavljale obveznosti vzajemnih pokojninskih skladov. Najpomembnejši lastniki zavarovalnic in pokojninskih družb so bili država (29%, 45% konec leta 2007) in nefinančne družbe (18%).

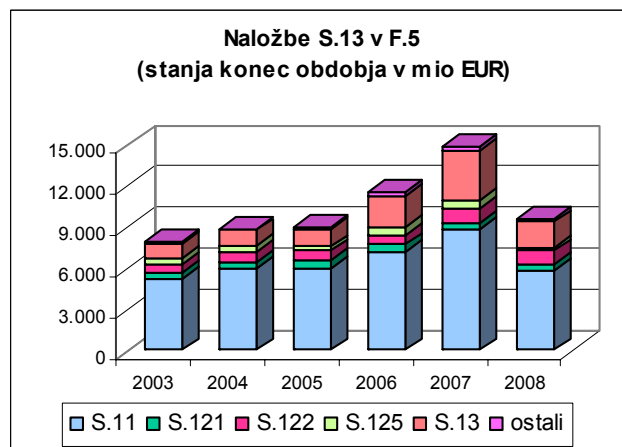

S.13 Država

Finančna sredstva države so konec leta 2008 znašala 17,2 mrd EUR in so se glede na konec leta 2007 zmanjšala za 5,2 mrd EUR oz. 23% (v zadnjem četrtletju za 3,5 mrd EUR). Država je imela 9,7 mrd EUR oz. 56% finančnih sredstev naloženih v delnice in drug lastniški kapital (66% konec leta 2007), od tega v nefinančne družbe (60%), sledile so naložbe v sektor države (19%) in v banke (10%). Zaradi padca vrednosti delnic se je stanje naložb v letu 2008 zmanjšalo za 5,2 mrd EUR oz. 35%, neto prodaje pa so bile zanemarljive (prodaja zavarovalnice in dokapitalizacije bank). Terjatve iz gotovine in vlog so predstavljale 13% finančnih sredstev, od tega 83% do domačih bank in 17% do centralne banke. V letu 2008 so se povečale za 285 mio EUR oz. 14%.

Obveznosti države so konec leta 2008 znašale 14,9 mrd EUR in so se glede na konec leta 2007 zmanjšale za 1,3 mrd EUR oz. 8%. Obveznosti iz izdanih dolžniških vrednostnih papirjev so se povečale za 390 mio EUR oz. 5% (izdaja nove obveznice v prvem četrtletju in zapadlost obveznic v drugem četrtletju 2008) in so predstavljale 50% vseh obveznosti, od tega do tujine 47% (40% konec leta 2007), bank 25% (29% konec leta 2007) ter do zavarovalnic in pokojninskih skladov 18%. V letu 2008 so se za 1,7 mrd EUR oz. 47% zmanjšale obveznosti KAD in SOD iz kapitala (posledica prevrednotenja naložb) in so predstavljale 13% obveznosti. Obveznosti iz posojil so znašale 1,9 mrd EUR oz. 13% vseh obveznosti, od tega je zadolževanje v okviru države predstavljalo 56% obveznosti iz posojil. V letu 2008 so se obveznosti iz posojil v okviru države zmanjšale za 222 mio EUR, do ostalih sektorjev pa so ostale na ravni konec leta 2007.

Konsolidiran dolg države, v katerem se upoštevajo obveznosti iz dolžniških vrednostnih papirjev, posojil in kovancev, je konec leta 2008 znašal 8,3 mrd EUR oz. 22% BDP.

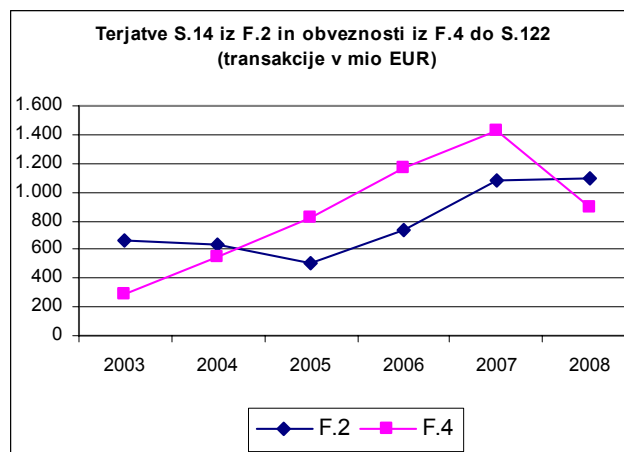
Država je v letu 2008 zmanjšala presežek finančnih sredstev nad obveznostmi iz 6,2 mrd EUR na 2,3 mrd EUR, predvsem zaradi zmanjšanja vrednosti naložb države v delnicah nefinančnih družb. Primanjkljaj v transakcijah je znašal 465 mio EUR.

S.14 Gospodinjstva

Finančna sredstva gospodinjstev so konec leta 2008 znašala 36,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2007 zmanjšala za 365 mio EUR. Terjatve iz gotovine so predstavljale 5,3 mrd EUR oz. 14% finančnih sredstev, od tega 90% do tujine (iz naslova ocene stanja tuje gotovine) in 9% do centralne banke. V letu 2008 so se povečale za 1,2 mrd EUR, predvsem do tujine (1 mrd EUR), v zadnjem četrtletju 2008 pa tudi do centralne banke (za 369 mio EUR). Vloge so znašale 14,3 mrd EUR oz. 39% finančnih sredstev, in sicer 93% do domačih bank in 7% do tujine. V letu 2008 so se povečale za 1,3 mrd EUR, od tega do domačih bank za 1,1 mrd EUR, kar je enako kot v letu 2007. Naložbe v delnice in drug lastniški kapital so konec leta 2008 znašale 10,4 mrd EUR oz. 28% vseh finančnih sredstev (37% konec leta 2007), od tega 76% v nefinančne družbe ter 19% v investicijske družbe, vzajemne sklade in vzajemne pokojninske sklade. V letu 2008 so se zmanjšale za 3,3 mrd EUR oz. 24% (v zadnjem četrtletju 2008 za 1,5 mrd EUR), predvsem zaradi zmanjšanja vrednosti naložb v tržnih delnicah in vzajemnih skladih. Neto prodaje naložb v delnicah so znašale 138 mio EUR, neto odlivi iz domačih in tujih vzajemnih skladov pa 330 mio EUR.

Obveznosti gospodinjstev so konec leta 2008 znašale 11,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2007 povečale za 1,1 mrd EUR oz. 11%. Obveznosti iz posojil so predstavljale 87% vseh obveznosti, od tega do domačih

bank 82% ter do drugih finančnih posrednikov 13%. V letu 2008 so se povečale za 1,1 mrd EUR oz. 12% (v zadnjem četrtletju 2008 samo za 57 mio EUR), kar predstavlja 58% v primerjavi z letom 2007 (1,8 mrd EUR).

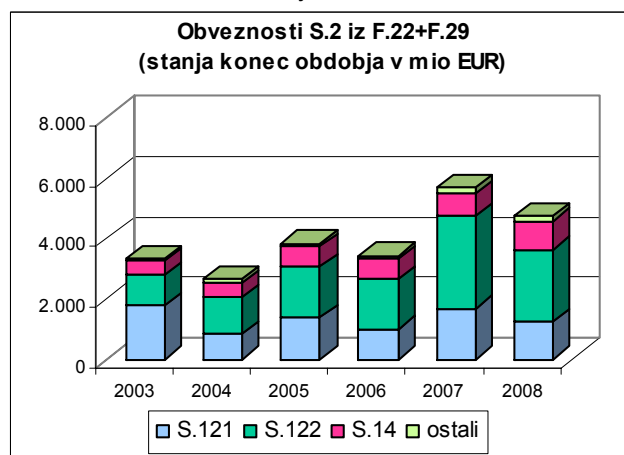
Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi je konec leta 2008 znašal 25,7 mrd EUR in se je glede na konec leta 2007 zmanjšal za 1,5 mrd EUR oz. 5%.

S.2 Tujina

Finančna sredstva tujine so konec leta 2008 znašala 47,5 mrd EUR. Glede na konec leta 2007 so se povečala za 4,5 mrd EUR oz. 10%. Posojila so predstavljala 42% finančnih sredstev, od tega 55% do bank, 24% do nefinančnih družb in 20% do drugih finančnih posrednikov. Posojila so se v letu 2008 povečala za 2,9 mrd EUR oz. 17%, od tega do bank 1,2 mrd EUR (v drugi polovici leta 2008 samo za 287 mio EUR, v letu 2007 za 2,9 mrd EUR), in do nefinančnih družb 1,1 mrd EUR (lani za 686 mio EUR). Gotovina in vloge so predstavljale 21% finančnih sredstev, od tega 64% do bank in 36% do centralne banke. V letu 2008 so se povečale za 441 mio EUR oz. 5% (terjatve do bank so se v prvi polovici leta 2008 povečale za 1,6 mrd EUR, v drugi polovici pa zmanjšale za 1,2 mrd EUR). Terjatve tujine iz delnic in drugega lastniškega kapitala so predstavljale 17% finančnih sredstev, predvsem do nefinančnih družb (74%) in bank (17%).

Obveznosti tujine so konec leta 2008 znašale 35,7 mrd EUR (na ravni s konca leta 2007). Največji del obveznosti so predstavljale obveznosti iz gotovine in vlog (27%). Obveznosti iz gotovine so se v letu 2008 povečale za 963 mio EUR oz. 25%, in sicer pri gospodinjstvih iz naslova ocene tuje gotovine. Obveznosti tujine iz vlog so se v letu 2008 zmanjšale za 932 mio EUR oz. 16%, in sicer pri centralni banki za 452 mio EUR, predvsem zaradi zmanjšanja vlog v tujini v drugem in tretjem četrtletju 2008, ter pri bankah za 639 mio EUR. Dolžniški vrednostni papirji so konec leta 2008 predstavljali 27% obveznosti, od tega 43% do centralne banke in 39% do bank. V prvem polletju 2008 so se obveznosti do centralne banke povečale za 1,1

mrd EUR, do bank pa za 411 mio EUR, v drugem polletju pa so se zmanjšale do centralne banke za 803 mio EUR (predvsem v zadnjem četrtletju 2008) in do bank za 826 mio EUR. Obveznosti iz delnic in drugega lastniškega kapitala so predstavljale 17% obveznosti, od tega 54% do nefinančnih družb, 17% do drugih finančnih posrednikov in 10% do bank. V letu 2008 so se predvsem zaradi padca vrednosti tržnih delnic zmanjšale za 916 mio EUR oz. 13%.

Neto finančna sredstva tujine so konec leta 2008 dosegla 11,9 mrd EUR in so se glede na konec leta 2007 povečala za 4,6 mrd EUR oz. 62%. Tujina je v letu 2008 neto financirala slovensko gospodarstvo (2,6 mrd EUR).

Institucionalni sektorji in finančni instrumenti

Institucionalni sektorji	Finančni instrumenti
S.1 Gospodarstvo Slovenije S.11 Nefinančne družbe S.12 Finančne družbe S.121 Centralna banka S.122 Druge denarne finančne institucije S.123 Drugi finančni posredniki S.124 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi S.13 Država S.1311 Centralna država S.1313 Lokalna država S.1314 Skladi socialne varnosti S.14 Gospodinjstva S.15 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva S.2 Tujina S.21 EU S.2111 EMU S.2112 Ostale članice EU S.22 Ostale države	F.1 Monetarno zlato in SDR F.2 Gotovina in vloge F.21 Gotovina F.22 Prenosljive vloge F.29 Druge vloge F.3 Dolžniški vrednostni papirji F.331 Kratkoročni F.332 Dolgoročni F.34 Izvedeni finančni instrumenti F.4 Posojila F.41 Kratkoročna F.42 Dolgoročna F.5 Delnice in drug lastniški kapital F.511 Delnice, ki kotirajo F.512 Delnice, ki ne kotirajo F.513 Drug lastniški kapital F.52 Delnice/enote investicijskih skladov F.6 Zavarovalno tehnične rezervacije F.611 Rezervacije iz življenjskih zavarovanj F.612 Rezervacije iz pokojninskih zavarovanj F.62 Druge tehnične rezervacije F.7 Druge terjatve in obveznosti F.71 Komerčni krediti in predujmi F.79 Drugo

Metodologija in viri finančnih računov

<p>Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA95 (European system of accounts).</p> <p>Osnovna načela ESA 95 so:</p> <ul style="list-style-type: none"> vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti; razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva (net financial assets); razlika med celotnimi sredstvi (finančnimi in nefinančnimi) in obveznostmi predstavlja neto vrednost (net worth); neto vrednost in kapital predstavljata lastne sklade (own funds). <p>Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.</p> <p>Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).</p> <p>Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev preko transakcij v finančnih instrumentih.</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph LR A["I. Stanje (konec obdobja X)"] -- "+" --> B((II. Transakcije (v obdobju Y))) B -- "+" --> C((III. Vrednostne in druge spremembe (v obdobju Y))) C -- "=" --> D["IV. Stanje (konec obdobja Y)"] </pre> </div> <p>Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.</p> <p>Primarni viri podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> četrtletni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot: <ul style="list-style-type: none"> nefinančne družbe (S.11): bilančna vsota nad 1 milijon EUR; finančne družbe (S.12): bilančna vsota nad 1 milijon EUR; enote države (S.13): bilančna vsota nad 8 milijonov EUR; statistika mednarodnih naložb (IIP) in plačilne bilance (BOP); statistika vrednostnih papirjev. <p>Sekundarni viri podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> denarna in bančna statistika; statistika drugih finančnih institucij; javnofinančna statistika.
--

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na:

- <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?Mapald=922>
- <http://www.bsi.si/iskalniki/bilteni.asp?Mapald=229>